

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra výtvarné kultury a textilní tvorby

Výšivka

Bakalářská práce

Autor: Karolína Vanclová
Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor: Textilní tvorba
Vedoucí práce: doc. M.A. Mgr. Mária Fulková
Oponent práce: Mgr. art. Mária Hromadová, ArtD.

Zadání bakalářské práce

Autor: Karolína Vanclová

Studium: P14P0526

Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice

Studijní obor: Textilní tvorba

Název bakalářské práce: Výšivka

Název bakalářské práce AJ: Embroidery

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce se zaměřuje na techniku výšivky. Výšivky zdobí oděv. V teoretické části se zabývá historickým vývojem této techniky, používanými materiály a vlivem historického vývoje na současnou tvorbu v této sféře. V praktické části se věnují své autorské korálkové výšivce na dámských společenských šatech.

COSSOVÁ, M.1997. Encyklopedie vyšívání. 1. Vyd. Praha:Knižní klub IKAR. ISBN 807176-608-9
LEVENTONOVÁ, M., WEBB FANDRICHOVÁ M.a kol. 2009. Ilustrovaná encyklopedie odívání. 1. vyd. Bratislava: PERFEKT. ISBN 978-80-8046-430-1
FUKAI A., SUOH T., a kol. 2011, Móda, z dějin odívání 18.,19. a 20. století,Svazek I. 18. a 19. století, 2. vyd., Slovart, ISBN 978-80-7391-512-4
ČECHOVÁ, A.L., HALÍKOVÁ A.,Krajky,výšivky, stuhy a prýmky, 2004, 1.vyd., Praha:Nakladatelství Lidové noviny. ISBN 80-7106-668-0
KŘÍŽOVÁ A., 2015. Šperk od Antiky po současnost, 1. vyd., Praha, Nakladatelství Lidové noviny. ISBN 978-80-7422-211-2

Garantující pracoviště: Katedra výtvarné kultury a textilní tvorby,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: doc. M.A. Mgr. Mária Fulková

Oponent: Mgr. art. Mária Hromadová, ArtD.

Datum zadání závěrečné práce: 16.11.2016

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Výšivka“ vypracovala samostatně a použila jsem pouze zdroje, které cituji a uvádím v soupisu literatury.

Souhlasím, aby má práce byla zpřístupněna ke studijním účelům.

V Hradci Králové dne:

.....

Poděkování

Chtěla bych poděkovat mé vedoucí práce doc. M.A. Mgr. Márii Fulkové za rady a odborné vedení při tvorbě mé bakalářské práce. Zároveň bych chtěla poděkovat svým blízkým, zejména rodině, za trpělivost a trvající podporu.

Anotace

VANCLOVÁ, Karolína. *Výšivka*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2017. 43 s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce s názvem *Výšivka* nejprve okrajově uvede historii této techniky, dále nám představí současné světové umělce zabývající se ve své tvorbě výšivkou. Přiblíží nám život a tvorbu níže zmíněných autorů. Ve druhé praktické části se bude zabývat třemi autorskými oděvními objekty. Inspirací, tvorbou a materiály. Poslední částí je zhodnocení dosažených cílů.

Klíčová slova: Výšivka, Dřevěné korálky, Město, Struktura, Objekt

Annotation

VANCLOVÁ, Karolína. *Embroidery*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2017. 43 pp. Bachelor Degree Thesis.

The bachelor thesis titled Embroidery briefly introduces the history of this technique at first, then it introduces contemporary artists engaged in embroidery creation. It describes life and work of artists mentioned below. In the practical part, it deals with three author clothing objects. Inspiration, creation and materials. The last part is an evaluation of the achieved goals.

Keywords: Embroidery, Wooden Beads, Town, Structure

Obsah

Úvod.....	8
1 Historie výšivky.....	9
2 Současní výtvarníci zabývající se výšivkou	9
2.1 Ana Teresa Barboza	9
2.2 Debbie Smyth.....	12
2.3 Lauren DiCioccio	14
2.4 Sarah Elizabeth Walton.....	16
2.5 Inge Jacobsen	18
2.6 Vlasta Žáková.....	19
2.7 Milena Olivová.....	22
3 Realizace oděvních objektů	24
3.1 Oděvní objekty	24
3.2 Inspirační zdroje.....	24
3.4 Použité materiály.....	27
3.5 Postup práce	28
3.5.1. Objekt „Ztracen v mapě“	29
3.5.2. Objekt „Periferie“	31
3.5.3. Objekt „ Město jako na dlani“	32
3.5.4. Detaily struktur	33
3.6 Instalace.....	35
Realizace	36
Závěr	38
Literární zdroje.....	40
Internetové zdroje	41
Seznam obrázků	42

Úvod

Dnešní doba nám nabízí nepřehledné množství moderních technologií, stále se zlepšující počítačové programy a softwary, ale tímto směrem se já ubírat nechci. Našla jsem zalíbení v historii, v klasickém řemesle, které je už od nepaměti tvořeno ručně. Myslím, že je velmi důležité nezapomínat na tradiční řemesla a uchovávat je i v dnešní době.

Ve své bakalářské práci používám výšivku a aplikaci dřevěných korálků na třech oděvních objektech inspirovaných městskými mapami. Všechny tři oděvní objekty jsou zhotoveny z jednoho kusu plátna, pomyslné mapy.

Jak v mé práci uvádím, je mnoho umělců, kteří pracují starými, klasickými technikami s přírodními materiály. V dnešní době plastů a polyesterů, je návrat k přírodním materiálům přirozenou reakcí.

1 Historie výšivky

Základem výšivky, tak jak ji dnes známe, byla potřeba spojit dva kusy kůže a později látky dohromady, zpevnit okraje, či přizpůsobit velikost oděvu pomocí skladů a vrapů tak, aby se pohodlně nosily (první doklady o primitivních „výšivkářských“ technologiích pocházejí z neolitu). Později se tyto základní stehy začaly vyvíjet do různorodých vzorů a právě zde můžeme hovořit o první výšivce, která neplnila pouze funkci ryze praktickou, ale je zde i složka estetického pojetí, která ovlivnila další vývoj výšivky.

Artefakty vyšívání děl jsou bohužel velmi ojedinělé, protože textilie mají omezenou životnost, a když nejsou správně udržovány, dojde velice rychle k jejich zničení. Proto je přesný vývoj výšivkářského umění zahalen jistým závojem nejasností.

Zdroj: ČECHOVÁ, A.L., HALÍKOVÁ A., Krajky, výšivky, stuhy a prýmky, 2004, 1.vyd., Praha: Nakladatelství Lidové noviny. ISBN 80-7106-668-0

2 Současní výtvarníci zabývající se výšivkou

V následující části své bakalářské práce uvádím tvorbu několika vybraných autorů. V současnosti jsou to nejvýznamnější světoví umělci zabývající se výšivkou ve své tvorbě. Každý z nich pracuje jinou technikou, a tudíž jsou díla jednotlivých autorů velice rozmanitá.

2.1 Ana Teresa Barboza

Textilní výtvarnice narozená v Limě v Peru v roce 1980, věnuje se výšivce šicím hedvábím i silnější vlnou. Vytváří krajiny a inspiruje se nejvíce v přírodě. Napodobuje tok vln nebo trávy. Často výšivkou zasahuje do fotografií.

Výšivka spojená s kresbou nebo fotografií je podle autorky další vrstva informací o snímku a vytváří nový vztah a napětí v celém díle.

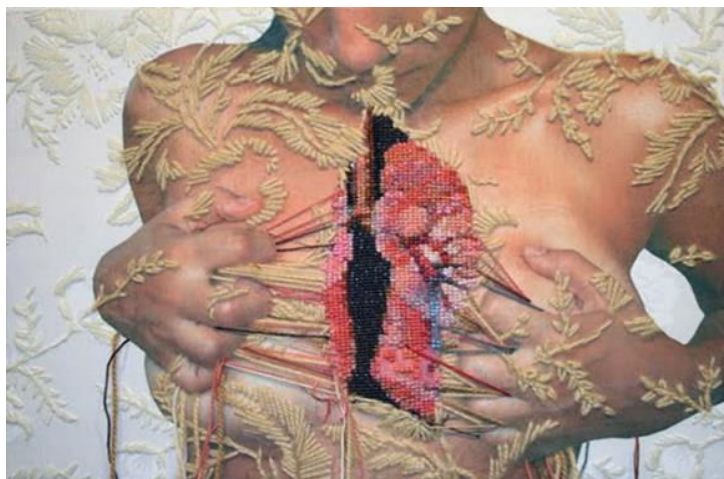

Obr. 1 Ana Teresa Barboza, 2008

Zdroj: <http://denadadesign.com/wp-content/uploads/2014/12/ba.jpg>

Z obyčejných fotografií vytváří neuvěřitelné obrazy, snaží se uchopit poselství fotografie a zdůraznit ho. Účel je diváka přinutit zastavit se a obdivovat detaily. Používá všechny druhy příze, rostlinná vlákna, živočišná i syntetická.

V její tvorbě se velmi často setkáme s motivem ženského těla - kresba popřípadě malba (nejčastěji akvarel) ženské postavy překrytá drobnou ornamentální nebo květinovou výšivkou. Anebo v druhém případě ženské tělo s centrálním vyšitým motivem například orgánů, zvířete nebo rostliny. Její práce jsou velmi různorodé, ale přesto je spojuje neobyčejný cit pro barvu a snaha o hlubší sdělení divákovi.

Obr. 2 Ana Teresa Barboza. 2009

Zdroj: https://i2.wp.com/farm6.staticflickr.com/5446/9623587628_00d87c2425_z.jpg?resize=584%2C381

Další obsáhlou část její tvorby tvoří výjevy z přírody, kde opět kombinuje více médií, výšivku mnohdy doplňuje i háčkováním, nerespektuje formát naopak kompozice volí s odvážnou svérázností.

Obr. 3 Ana Teresa Barboza, 2012

Zdroj: <https://laughingsquid.com/wp-content/uploads/2014/06/003.jpg>

V sérii prací z roku 2010 – 2011 s názvem *Animales familiares*, pracuje s běžnými vztahy v našem životě. Zobrazuje propojení lidí a volně žijících zvířat, s největší pravděpodobností to má zobrazovat určité situace, během nichž se v nás nějaké zvíře projeví. I tady propojuje výšivku, malbu a kresbu.

Zdroj: ANA TERESA BARBOZA. ANA TERESA BARBOZA [online]. /cit.2017-11-20/. Dostupné z: <http://anateresabarboza.blogspot.cz/>

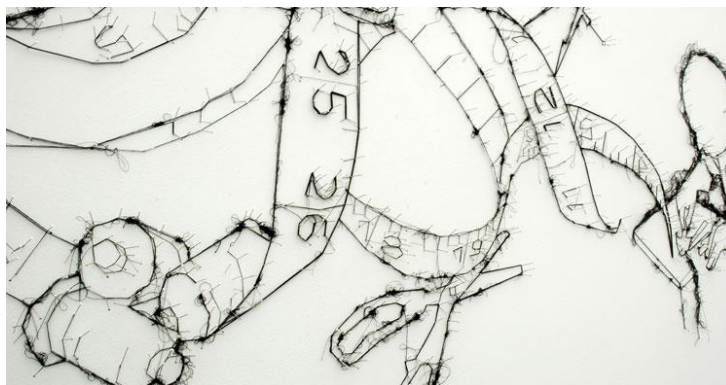
Obr. 4 Ana Teresa Barboza, *Animales familiares*, 2010-2011
Zdroj: <https://artistbestiary.files.wordpress.com/2013/08/022.jpg>

2.2 Debbie Smyth

Narozena 1982 ve Velké Británii. Studovala na Colaiste Stiofain Naofa v Corku, Irsko.

Přestože tato umělkyně nepracuje s technikou klasické výšivky, rozhodla jsem se ji ve své práci zmínit. Její práce je velice inspirativní a originální. Textilní výtvarnice Debbie Smyth je známá pro své „kresby přízí“, které vytváří ve 2D a ve 3D formátu. Od roku 2009 Debbie spolupracovala se subjekty jako: Adidas, Hamburské filharmonie, Sony a Hermes.

Zdroj: *Debbie Smyth. Debbie Smyth [online]. /2017-11-20/Dostupné z: <https://debbie-smyth.com/>*

Obr. 5 Debbie Smyth, Spolupráce s módním domem Hermes, 2011

Zdroj: https://www.textileartist.org/wp-content/uploads/2014/08/Debbie_Smith_Featured.jpg

Její díla jsou snadno identifikovatelná. Tato hravá současná díla jsou vytvořena tím, že natáhne síť vláken mezi špendlíky. Špendlíky umísťuje po pomyslných siluetách díla. Nevyužívá jen čisté strohé linie, pracuje i s uzlíky a „žmolky“ které záměrně vytváří na přízi. Její práce stírá hranice mezi kresbami a textilním uměním, plochými a 3D pracemi. Pozvedává lineární kresbu na úplně jinou úroveň.

Díla této mladé autorky mohou na první pohled působit jako pouhá hmota vláken, ale při bližším pozorování dostanou ostré linky význam a vytváří velkolepý obraz. Špendlíky jsou v jejich dílech přiznané, tvoří součást díla. Ostré linky přízi kontrastují s měkkými smyčkami seskupenými v některých částech. I přes to že jde o složitý a zdlouhavý proces se snaží autorka zachytit energii, spontánnost, a v některých případech i humor.

Hraje si s měřítkem, tvorbu přizpůsobuje - vytváří pro galerie velké instalace, ale zrovna tak pracuje pro domácí interiéry. Její práce jsou součástí firemních prostředí, veřejných prostor i výloh. Má zkušenosti se scénografií, grafickým designem a ilustrací.

Posouvá hranice materiálu.

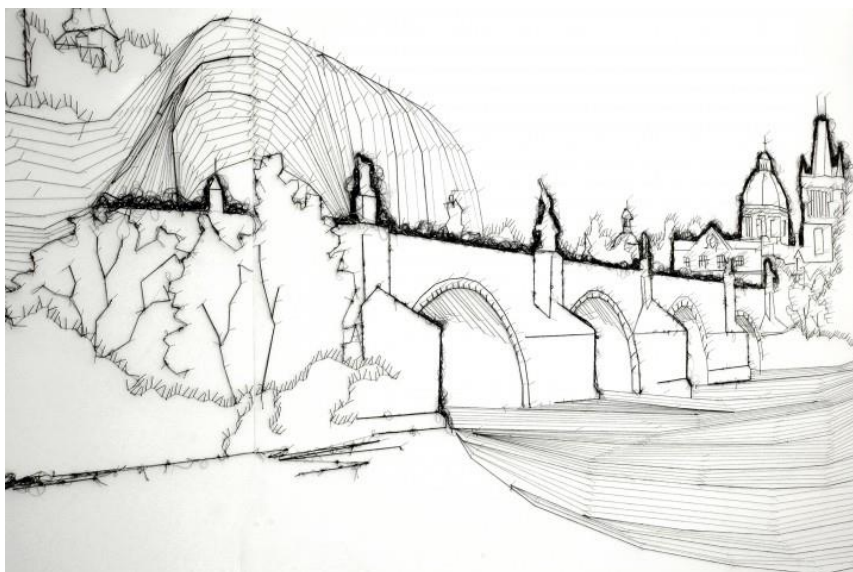
Barevnost jejich prací je velmi strohá, nejčastěji se jedná a bílý podklad a černou přízi. Ovšem v některých dílech, tvoří barevný kontrast zajímavý prvek.

Základní síť je vytvořená ocelovými hřebíčky, posléze proplétána přízi. Podklad tvoří z různých materiálů, od dřeva, dřevotřísky až po syntetiku.

Největším projektem Debbie Smyth je soubor děl pro Hamburg Philharmonic Orchestra. Autorka ztvárnila motivy symfonické básně „Vltava“ od Bedřicha Smetany.

Vizualizovala skladatelovy myšlenky při psaní tohoto notoricky známého hudebního díla. Celá kompozice vychází z houslí a proud Vltavy propojuje celou kompozici – výjevy života podél Vltavy. Expozice vypráví příběh tohoto jedinečného hudebního díla. Autorka použila pouze černou přízi, nechala vyniknout zakomponované housle. Rozměry jsou 16m x 2m.

Zdroj: Debbie Smyth: Inspired by memories - TextileArtist.org. TextileArtist.org - Be inspired to create [online]. Copyright © TextileArtist.org /cit. 2017-11-20/. Dostupné z: <https://www.textileartist.org/debbie-smyth-inspired-memories-3>

Obr. 6 Debbie Smyth, Vltava

Zdroj: <http://debbie-smyth.com/wp-content/uploads/2013/10/hamberg-7-720x478.jpg>

2.3 Lauren DiCioccio

Lauren DiCioccio pochází z USA ze San Francisca. Narozená roku 1986.

Tato autorka měla pocit všeobecného úpadku ručních prací a rozhodla se to změnit. Chtěla tradiční ruční práci opět dostat do povědomí hlavně mladých lidí.

Vyšívat do novin začala v roce 2006. Noviny se jí jevily jako dostupný a inspirativní povrch. Jsou ukazatelem času a místa, mají specifické a jedinečné vlastnosti, vůni a zvuk. Umělkyně využívá jehlu, přízi, a bavlněný mušelín na „mumifikaci“ novin.

Fotografie a portréty v novinách jsou pro ni předlohou pro originální díla malých rozměrů, ovšem dokonale propracovaná do detailů. Pomocí barev, tak vdechne obyčejným novinám svůj vlastní styl a život. Její záměr je přimět diváka pozastavit se nad zdánlivě obyčejnou věcí, kterou by jinak bez rozmyslu po přečtení vyhodil. Ztotožnit se s ní, vyvolat pocit nostalgie. Kromě novin pracuje i se starými knihami. V knihách se zaměřuje spíše na text, který barevně zpracovává.

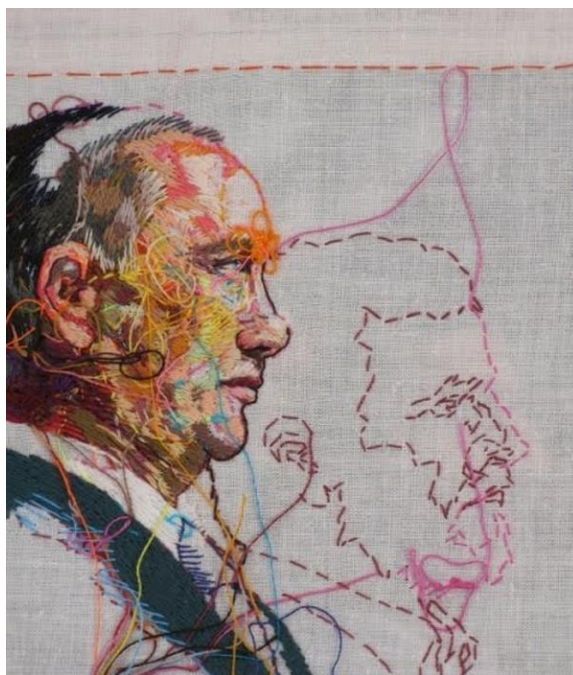
Obr. 7 Lauren DiCioccio, 2012

Zdroj: <https://i.pinimg.com/236x/23/ce/b8/23ceb86b59c0fdcf8d3bae9aa82f0ec7--lauren-dicioccio-work-of-art.jpg>

Autorka se zaměřuje na pocitovou stránku, na emoce které chce v divákovi vyvolat. Přidělením lidských atributů neživému objektu se nám otevírá emocionální reakce na něj. Ráda pracuje s různými materiály, podle autorky máme silné emocionální reakce na materiály. Tkanina je jedna z textur, které když se naše tělo dotkne, cítí důvěru. Je nám známá.

Podle Lauren DiCioccio spousta mladých lidí vnímá tyto techniky jako zastaralé a zdoluhavé činnosti, za nimiž stojí nefunkční a zbytečná věc. Svoji tvorbou se snaží zprostředkovat vzácnost a hodnotu objektů vyrobených tímto způsobem. Ve výšivce přiznává chyby. Využívá efektů zákrutu na přízi, uzlování a jiných defektů. Výšivku nezačišťuje ani nezapošívá jednotlivé příze. Chyby a uvolnění prozrazují podle Lauren lidskou ruku a odrážejí lidského ducha, to je dokonalost.

Zdroj: Lauren DiCioccio . Lauren DiCioccio [online]. /2017-11-21/ Dostupné z: <http://laurendicioccio.com/>

Obr. 8 Lauren DiCioccio, 2012

Zdroj: <https://www.thejewelrystory.com/wp-content/uploads/2012/09/Lauren-DiCioccio-1.jpg>

2.4 Sarah Elizabeth Walton

Narozena roku 1983 v Manchesteru.

Vystudovala Konstrukci kostýmů v Manchesteru a poté Výšivku taktéž v Manchesteru.

Sarah Elizabeth Walton kombinuje tisk s ruční nebo strojovou výšivkou. Typické pro ni je vrstvení technik a materiálů, vytvoří velkolepá a okázalá textilní díla. Vyžívá se ve složitosti a přesnosti běžných vyšivacích technik.

Práce Sarah Elizabeth Walton jsou řemeslně velmi náročné, ráda experimentuje s postupy i vzory s cílem vytvořit inovativní a moderní textilie. Tato autorka se věnuje oděvní tvorbě restaurátorské práci textilu. Nejvíce její tvorbu ovlivňují historické i současného kostýmy a obrazy.

Obr. 9 Sarah Elizabeth Walton, 2013

Zdroj: <https://i.pinimg.com/736x/9a/04/bf/9a04bf3f9075e0d77624a011f1034572--sarah-elizabeth-work-inspiration.jpg>

Pro mnoho lidí je podle autorky výšivka jen způsob, jak dát vzory na oblečení, ale je to vlastně celá umělecká forma sama o sobě. To je zásadní chyba ve vnímání umění veřejností.

Její největší inspirací je tvorba Egona Schieleho.

*Zdroj: Sarah Elizabeth Walton. Sarah Elizabeth Walton [online]. /2017-11-21/
Dostupné z: <http://www.sarahelizabethwalton.co.uk/>*

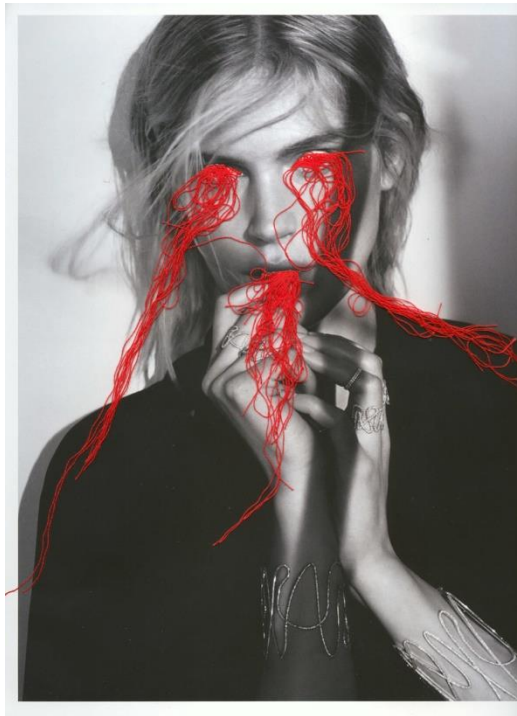
Obr. 10 Sarah Elizabeth Walton, 2011

Zdroj: <https://i.pinimg.com/236x/b6/78/af/b678af9b251a6b887f0c9c6a89e5be2d.jpg>

2.5 Inge Jacobsen

Inge Jacobsen se narodila roku 1987 v irském Galway. Navštěvovala Kingston University v Londýně, kde studovala fotografii. Žije a pracuje v Sussexu v Anglii.

Jacobsen používá reklamní fotografie hlavně z oblasti módy a módních časopisů. Vytváří koláže a spojuje různorodé prvky textilním materiálem. Vlákna si vybírá podle výsledku, kterého chce dosáhnout. Důležitá je pro ni barevnost i struktura. V některých pracích této autorky můžeme vidět jen minimální zásah přízí. Zatímco v jiných dílech není původní fotografie téměř patrná.

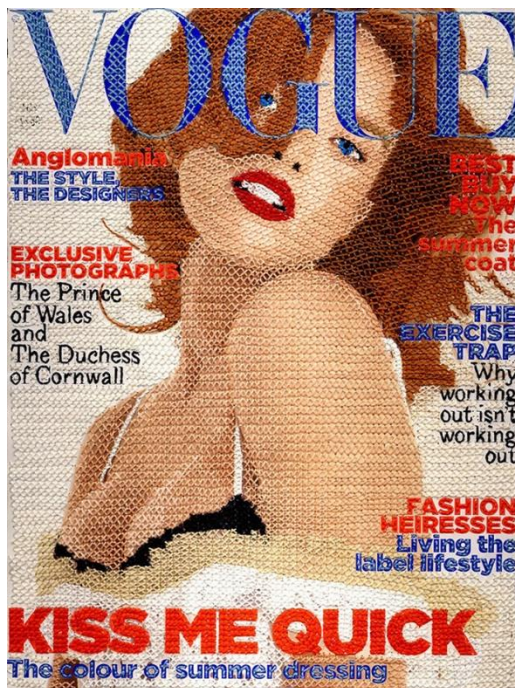

Obr. 11 Inge Jacobsen, 2015

Zdroj: <http://www.ingejacobsen.com/work/#/consumed/>

Spojení papíru a textilních vláken není nijak výjimečné, přesto jsou díla Inge Jacobsen velice originální.

Zdroj: 400 Bad Request. 400 Bad Request [online]. /2017-11-20/ Dostupné z: <http://www.ingejacobsen.com/>

Obr. 12 Inge Jacobsen, 2014

Zdroj: <https://www.designboom.com/cms/images/jenny/voguestitched/jacobsen03.jpg>

2.6 Vlasta Žáková

Mgr.art. Vlasta Žáková se narodila roku 1981 v Rožňavě. V současné době žije a pracuje v Bratislavě.

Tvorbu slovenské umělkyně Vlasty Žákové charakterizuje práce s textilem a netypicky použitá technika vyšívání. Její program je založený na rozšiřování možností této techniky a potažmo integraci do oblasti volné obrazové tvorby. Vyšívání obrazy v jejím podání celkem postrádají příbuznost s textilním navrhováním anebo designem. Práce jsou z formálního i obsahového hlediska blízké spíše aktuálním tendencím v malbě a kresbě. Námětovým zdrojem je nejčastěji to, co se autorky bezprostředně dotýká: výjevy z běžného života, útržky ze zažitých událostí, příběhy místy propletené se symbolickými či fantazijními prvky. V jedné části tvorby parafrázuje formy tradiční vyšívky, která v minulosti měla hlavně dekorativní a výchovnou funkci. V typických oválných rámech a na ozdobných polštářcích však nenajdeme morality, žánrové výjevy anebo naivní květinové ornamenty. Žáková do nich ironicky přešívá přexponované záběry z divokých mejdanů, fotografie popíjejících kamarádů, momenty „dekadentní“ zábavy.

Obr. 13 Vlasta Žáková, *Bez omezení (Cyklus Párty)*, 2009
Zdroj: <http://beautifuldecay.com/wp-content/uploads/2015/03/pic-09.jpg>

V jiné poloze se zaměřuje více na vlastnosti zpracovaného materiálu, v abstraktních krajinách vyskládaných z kusů látek místy zasahuje do prostoru, vždy se však snaží zůstat v mezích závěsného obrazu.

Zdroj: Vlasta Zakova. Vlasta Zakova [online]. Copyright © /cit. 2017-12-5/. Dostupné z: <http://www.vlastazakova.com/>

Autorka je velice výrazná a má charakteristický rukopis, se svým volnomyšlenkářským vztahem k umění se řadí mezi autory s velice moderní koncepcí. Často zobrazuje nahotu a velmi uvolněnou zábavu lidí na večírcích. Aktéři z jejich děl jsou ve většině případů v podnapilém stavu. Což umožňuje zachytit emoce, a momentální psychické rozpoložení zúčastněných bez příkras. Situace nejsou ovlivněny zásahem morálky. Tyto situace si autorka vybrala záměrně díky upřímnosti a autentičnosti.

Žáková podmínila zájem teoretiků a výtvarného publika svým estetickým a ženským pojetím závěsného obrazu. Charakteristickým znakem její tvorby je interpretace malby prostřednictvím textilu a hledání různorodých možností textilního odvětví. Tímto způsobem razí novou cestu v současném umění.

Rafinovaným a také velmi přesným postupem ručního a strojního šití, textilním vrstvením a stínováním za pomoci látek a nití, dotváří přesvědčivou iluzi kresby. Její kultivovaný způsob nakládání s technikou vyšívání a šití jako alternativním vyjadřovacím prostředkem schopným postihnout intenzitu tahu linie s přechody od uvolněné skicovitosti až k zautomatizované kresbě.

Zdroj: VLASTA ŽÁKOVÁ - Friday Night Highlights | ArtMap. aktuální výstavy doporučujeme | ArtMap [online]. Copyright © Artmap /cit. 2017-12-5/. Dostupné z: <http://www.artmap.cz/vlasta-zakova-friday-night-highlights>

Výjevy z nočního života nevázaných večírků jsou pro autorku nejtypičtější a díky nim se zviditelnila nejvíce. Přesto se od roku 2016 postupně začala věnovat jiným tématům. Stvoření světa, krajiny a v neposlední řadě také cyklus abstraktních textilních obrazů inspirovaný bytostmi, které odkazují na pocity strachu, obav a touhy, které člověk má v určitých životních fázích.

Obr. 14 Vlasta Žáková, Ztracená v krajinách mysli, 2015

Zdroj: http://www.kysuckagaleria.sk/images/stories/archiv_vystav/zakova/vz3.jpg

2.7 Milena Olivová

Česká výtvarnice Milena Olivová Průžková se narodila roku 1974 v Ústí nad Labem. Vystudovala Vysokou školu umělecko-průmyslovou v Praze.

Pro její tvorbu je charakteristické vyšívání malými skleněnými korálky. Touto technikou pracuje ve stylu malby. Fascinuje schopnost světla měnit výsledný efekt díla.

Olivová ve své tvorbě pracuje s různou škálou významů, počínaje nejprve korálky posíté spodní prádlo a gumovými psími hračkami, vyšívanými přepisy fotografií mediálních hvězd přes erotická poselství až po nalezení skladby nahrazující klasickou techniku malby.

Její práce je vždy estetická a dokonale precizní. Olivová preferuje výraznou barevnost, která v kombinaci s tvarovým zjednodušením odkazuje k umění Aborigďinců. Technika našívání korálků však odkazuje k indiánskému umění a kultuře. Technika je to velmi obtížná. Řád barev i tvarů se opírá o svět přírodních národů a šamanismus. Korálková skladba vtahuje diváka do nehybného středu, z něhož pochází veškerý pohyb a chvění.

Obr. 15 Milena Olivová, Ze světa sportu

Prožívané mateřství a ženská tematika se pojí s posledními obrazy z květinové série *Portréty květin*. Sama autorka je nazývá „jednohubkami“ a v jejich souvislosti hovoří o svém dynamickém způsobu života na vesnici, kde se sama fyzicky podílí na stavbě domku a přírodě. S ní se pojí autorčina láska ke květinám a rostlinám. Portréty květin staví Olivová do protikladu k výšivce. Korálky, stejně jako technika šití a vyšívání přímo odkazují ke genderové problematice.

Zdroj: Ornament v současném umění: 19. června-24. srpna 2003, Galerie moderního umění v Hradci Králové : 16. října-23. listopadu 2003, Galerie města Plzně : [katalog výstavy. V Hradci Králové: Galerie moderního umění, 2003.

Obr. 16 Milena Olivová, Portréty květin

Zdroj: <http://www.artplus.cz/cs/image/3800.jpg?w=150&h=150&q=80&zc=1>

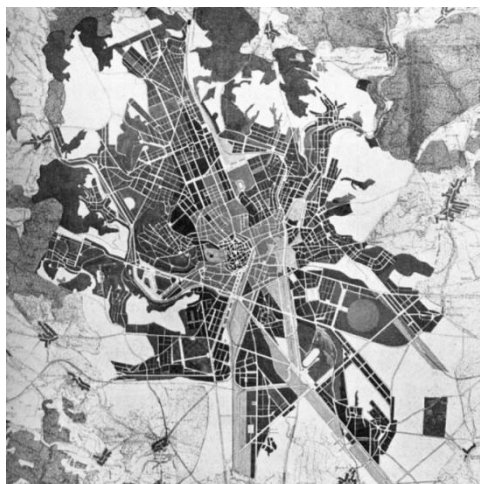
3 Realizace oděvních objektů

3.1 Oděvní objekty

Praktickou část mé bakalářské práce tvoří tři oděvní objekty. Jde o ucelenou kolekci vycházející z historických map. Snažila jsem se pracovat s bavlněnou tkaninou tak aby získala vizuál papíru. Vlastností, kterých jsem potřebovala u tkaniny dosáhnout, jsem docílila silným vytužením plátna. Všechny tři objekty mají stejnou myšlenku. Člověk čtoucí si v mapě, je jí doslova obklopen. Představme si, jak velké rozměry mapy mají. Klasické mapy jaké se dnes v běžném životě už příliš nepoužívají, ale mají stále svou hodnotu.

3.2 Inspirační zdroje

Celé téma práce vychází z městských map. Z historických městských map, ale převedených do současnosti. Inspiraci jsem hledala ve vztazích mezi historickými domy například ze 17. nebo 18. století a dnešními sídlišti. Je dnes běžnou praxí vidět takto odlišné stavby jen pár metrů od sebe. Ve městech můžeme najít historické původní stavby, ale i stavby, do kterých bylo neodborně zasaženo. Stavby z různých let dob minulých v rozlišných architektonických stylech. Každé město je z hlediska urbanizace jiné.

Obr. 17 Schéma města (1)

Zdroj: <https://i2.wp.com/zurka.cz.uvirt11.active24.cz/wp-content/uploads/2016/04/zub-kump27.png?resize=960%2C958>

Obr. 18 Schéma města (2)

Zdroj: http://www.bam.brno.cz/data/photo/thumb/2269_4e79db9106.jpg

Nepracuji s konkrétním městem, jde o stylizaci. Na objektech je použita stylizace geometrická a barevná. Jednotlivé architektonické styly symbolizují různé struktury korálek a barevnost přízí. Jejich kombinování nabízí širokou škálu struktur.

3.3 Návrhy oděvních objektů

Od zcela prvního nápadu vyšívání schémat architektury skleněným rožkem jsem ustoupila z důvodu náročnosti tvorby a malé výtvarné hodnoty. Dřevěné korálky skrývají větší potenciál a lépe se s nimi pracuje ve větších plochách.

V návrzích pracuji technikou koláže, využila jsem různé typy tisku, vystřihování a malby. Vzhledem k záměru objekty samotné stylizovat do vzhledu papíru, přišla mi práce s papírem dobrou volbou. V návrzích se objevují částečně fragmenty map (Obrázek 17 Schéma města) a práce v počítačovém grafickém programu.

Pro konečný vzhled návrhů jsem zvolila minimalistický, čistý vzhled.

Obr. 19 Objekt „Ztracen v mapě“
Zdroj: vlastní tvorba

Obr. 20 Objekt „Periferie“
Zdroj: vlastní tvorba

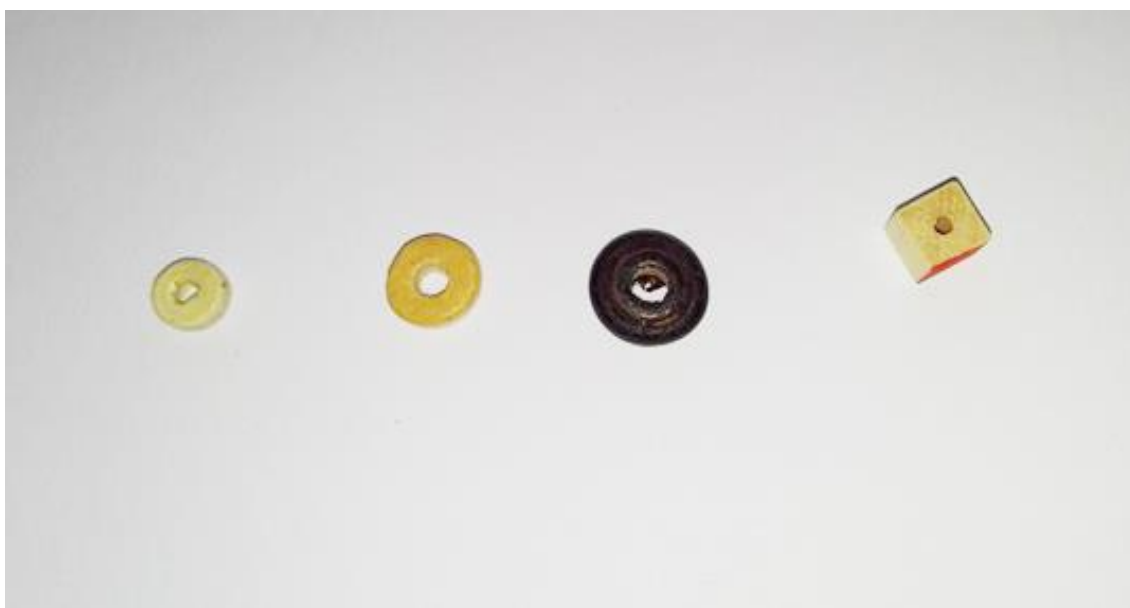

Obr. 21 Objekt „Město jako na dlani“
Zdroj: vlastní tvorba

3.4 Použité materiály

Vzhledem k tomu že ve své práci odkazují k minulosti, je zde použito co nejméně syntetickým materiálů. I barevnost je velice střídá. Základní nosnou částí je stoprocentní, bavlněné plátno. Jeho jednoduchá struktura a bílá barva nejlépe vystihuje vlastnosti papíru. Aby plátno získalo ještě více vlastností papíru, bylo nutné ho vytužit lepící výztužnou vložkou. A to celoplošně. To je jediný použitý syntetický materiál. Plátno se po tomto kroku stalo pevnějším a dobře drží ostré linie. To je pro podobnost s papírem zásadní.

Další nezbytnou složkou jsou korálky. Oba typy zvolených korálků jsou dřevěné ve dvou povrchových úpravách. První typ korálků jsou rondelky ve třech velikostech. Rondel Donut 11x4mm tmavě mořené, Rondel 8x3,5mm přírodní lak a Rondel 6x3mm přírodní lak. Jako druhý typ korálků jsou použity kostičky o rozměrech 6x6 mm. Kostičky natřené z jedné strany červenou akrylovou barvou znázorňují ve schématu města modernější zástavbu, jako jsou například sídliště. Barevné plošky kostiček jsou vidět jen při pohybu a v určitém úhlu, což tvoří zajímavý prvek celé kompozice.

*Obr. 22 Typy korálků
Zdroj: Vlastní tvorba*

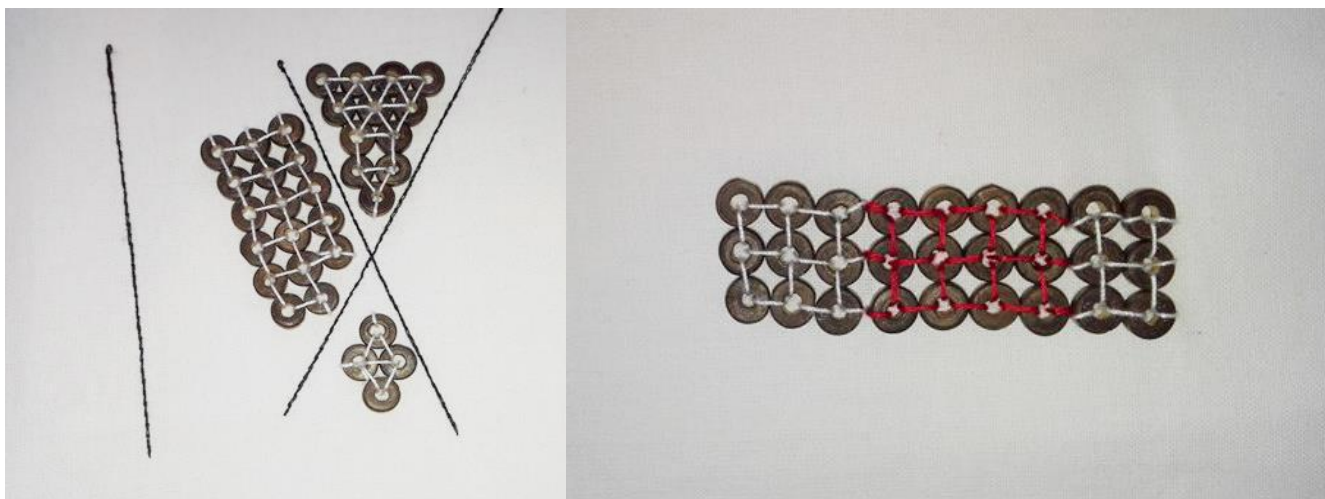
Kontrast oblých rondel korálků a ostrých hranatých kostiček nejlépe vystihuje různorodost architektury ve městech v té nejzákladnější rovině. Další různorodost je

znázorněna velikostí a barevností korálků, a v neposlední řadě také textilním prvkem. Bílá a červená bavlněná příze ve vyšší gramáži. Barvy přízí ve spojitosti s korálky tvoří různorodé kombinace symbolizující i různorodost českých měst.

3.5 Postup práce

Základ celé práce tvoří bavlněné plátno symbolizující papír, které je celoplošně vyztužené lepící výztužnou vložkou. Více o tomto kroku v předchozí kapitole 3.3. Použité materiály. Tkanina samotná není nijak upravená, není začištěna, jakékoliv zpracování okrajů by narušovalo vizualizaci papíru. Sklady vytvořené na tkanině mají kopírovat sklady na mapě. Díky celoplošnému vyztužení jsou sklady po vyžehlení ostré a trvalé. Na objektech je minimum šití. Základ všech tří objektů je obdélník.

Výtvarná technika využitá na tomto projektu je ruční výšivka dřevěnými korálky. Korálky jsou blíže specifikovány v kapitole 3.3. Použité materiály. Korálky tvoří obrazce stylizované do geometrických tvarů. Plné plochy s pravidelným pravoúhlým prošíáním. Vzájemný vztah mezi barvou korálků a barvou příze je různý, podle požadovaného vizuálního výsledku v daném umístění v prostoru. V místech původní historické výstavby je záměrně kontrastní. Naopak v místech vyznačujících novodobou architekturu není příze nijak rušivá a barevně doplňuje korálky.

Obr. 23 Materiálová zkouška

Zdroj: vlastní tvorba

Na dvou ze třech objektů je použita strojová lineární výšivka. Pouze lehce doplňuje korálkovou výšivku a naznačuje strukturu města.

Barevnost je opět černá, ve druhém případě černočervená. Nejvýraznějším prvkem celé práce jsou na všech objektech korálky. Barevnost je velmi jednoduchá v základních barvách, konkrétně, bílá, černá, červená a barvy dřeva. Pouze největší použité korálky typu Rondel jsou namořené na velmi tmavě hnědou. Svoji barvou a velikostí jsou nejvýraznějším prvkem v celém schématu města. Korálky ve tvaru kostiček jsou použity díky svému rozdílnému tvaru, který tvoří úplně jinou strukturu, na místa zobrazující nejmodernější zástavbu na okrajích města.

*Obr. 24 Materiálová zkouška, Barvení kostiček
Zdroj: vlastní tvorba*

3.5.1. Objekt „Ztracen v mapě“

První oděvní objekt v této kolekci je prostorově nejvýraznější. Zastiňuje celou postavu, na které je prezentován. Podstata spočívá v zakrytí očí pomyslnou mapou. Když se s odstupem podíváme na člověka čtoucího v mapě, také můžeme vidět mnohdy jen jeho část. Jde o nadsázku a zveličení. Svislé sklady jsou orientovány na střed objektu.

Výšivka v tomto případě není velmi rozsáhlá. Jde o výsek ze schématu města. Kontrast mezi velikostí korálků podporuje i zvolená barevnost přízí. Strojová lineární výšivka je pouze černá. Výšivka fixuje sklady na plátně a zdůrazňuje vzniklý tvar objektu.

*Obr. 25 Objekt „Ztracen v mapě“ Realizace
Zdroj: vlastní tvorba*

*Obr. 26 Objekt „Ztracen v mapě“ řešení zadního dílu
Zdroj: vlastní tvorba*

3.5.2. Objekt „Periferie“

Druhý objekt je svými rozměry nejmenší. Námět má taktéž jako předchozí v mapě přesahující lidské tělo. „Mapa“ je hojně poskládaná a zajištěna výšivkou pouze ve střední části. Výšivka je na tomto objektu nejvíce stylizovaná, a to do pásu. Ten je tvořen útvary znázorňujícími městskou zástavbu. Celá kompozice je složená z menších geometrických celků.

*Obr. 27 Objekt „Periferie“ Realizace
Zdroj: vlastní tvorba*

*Obr. 28 Objekt „Periferie“ detail
Zdroj: vlastní tvorba*

3.5.3. Objekt „Město jako na dlani“

Poslední objekt vychází opět z obdélníku, který zakrývá celé tělo i horní končetiny. Na plátně se znovu objevují sklady mapy. Jsou méně výrazné než u předchozích objektů, jelikož nejsou prošité.

Výšivka znázorňuje schéma celého města, od historického centra až po okrajové satelitní oblasti a sídliště. Jde o nejrozměrnější výšivku v kolekci s nejpočetnější kombinací struktur. Velikost jednotlivých ploch je velice různorodá, jsou zde umístěné i jednotlivé korálky rondel.

Strojová výšivka v černé a červené barvě je velmi decentní a dává vyniknout strukturám korálků.

*Obr. 29 Objekt „Město jako na dlani“ Realizace
Zdroj: vlastní tvorba*

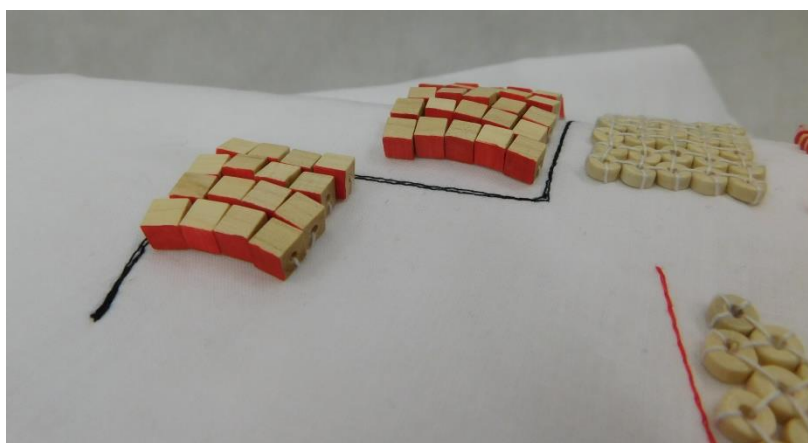
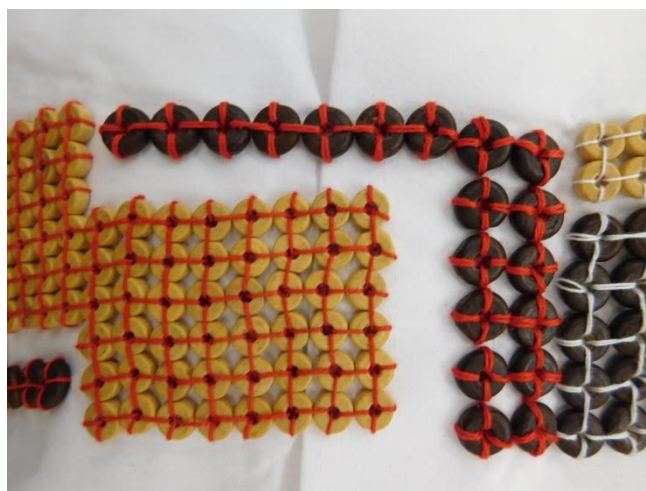
Obr. 30 Objekt „Město jako na dlani“ detail
Zdroj: vlastní tvorba

3.5.4. Detaily struktur

Škála sedmi struktur mi umožňovala zajímavá řešení prostoru. Ze základních sedmi se za pomoci více vrstev příze dala škála dále rozšiřovat. A to zejména v případě červené bavlny, je silnější než bílá. Zvolit červenou přízi silnější než bílou byl záměr. Červená má poutat víc pozornosti, představuje víc typů starší původní zástavby města. Pokud silnější červenou přízi navlékneme dvakrát, lze získat opravdu velmi výrazný prvek. Vzhledem k velikosti korálků bylo možné takto vyšívát pouze ty větší s větším průměrem otvoru.

Základní rozdělení korálků je následující. Velké tmavé korálky (Rondel) symbolizují starou původní zástavbu 18.a19. století. Čím menší a světlejší korálky, tím je architektura novější. Městská výstavba je nepřeborné množství stylů na malém prostoru. Tato skutečnost mi umožnila velmi zajímavé řešení kompozice hlavně na třetím objektu „Město jako na dlani“.

Samostatnou skupinou jsou kostičky, vytvářející zajímavý kontrast k oblým rondel korálkům. Jejich ostré hrany vytváří zcela odlišnou strukturu. Více o zpracování kostiček v kapitole 3.4. Použité materiály.

*Obr. 31 a), b), c) Pestrost struktur
Zdroj: vlastní tvorba*

3.6 Instalace

Oděvní objekt na rozdíl od oděvu nemusí splňovat užitnou funkci. Jde o umění určené k výstavním účelům. Autorům tento fakt dává větší volnost ve výtvarném projevu.

Zdroj: FFOULKES, Fiona. Abeceda módy: rychlokurs v porozumění módním stylům. V Praze: Slovart, 2012. ISBN 978-80-7391-602-2.

Oděvní objekty vytvořené v rámci této Bakalářské práce jsou statické. Pro výstavní účely bych je prezentovala na krejčovských pannách, popřípadě ramínkách na šaty. Při manipulaci se na tkanině tvoří lomy, které podporují vizualizaci papíru.

Realizace

*Obr. 32 Realizace „Ztracen v mapě“
Zdroj: vlastní tvorba*

*Obr. 33 Realizace „Periferie“
Zdroj: vlastní tvorba*

*Obr. 34 Realizace „Město jako na dlani“
Zdroj: vlastní tvorba*

Závěr

Jedním ze dvou hlavních cílů mé bakalářské práce bylo přiblížit současnou tvorbu vybraných autorů, zabývajících se výšivkou. Podat přesvědčivé argumenty o tom, že výšivka je stále oblíbená a hojně využívaná technika, která má své příznivce. V teoretické části mé práce se mi toto tvrzení, troufám si říct, podařilo obhájit.

V praktické části jsem se zaměřila na svou autorskou kolekci třech oděvních objektů. Využití načerpaných informací při přípravě teoretické části. Práce pro mě byla přínosem. Ráda jsem si vyzkoušela práci se dřevem, s přírodním materiálem. Tato technika mě velmi nadchla a určitě bych se jí ráda věnovala i v budoucí tvorbě.

Výsledné objekty budou sloužit pro výstavní účely.

Literární zdroje

- BROWN, Pauline. *Encyklopedie vyšívání: techniky*. Přeložil Eva FUKOVÁ. V Praze: Metafora, 2017. ISBN 978-80-7359-524-1.
- SORRELL, Katherine. *Kouzlo domova: domácí škola uměleckých řemesel*. Praha: Slovart, c2006. ISBN 80-7209-857-8.
- COSSOVÁ, M.1997. Encyklopedie vyšívání. 1. Vyd. Praha:Knižní klub IKAR. ISBN 807176-608-9
- LEVENTONOVÁ, M., WEBB FANDRICHOVÁ M.a kol. 2009. Ilustrovaná encyklopedie odívání. 1. vyd. Bratislava: PERFEKT. ISBN 978-80-8046-430-1 FUKAI A.
- SUOH T., a kol. 2011, *Móda, z dějin odívání 18.,19. a 20. století*,Svazek I. 18. a 19. století, 2. vyd., Slovart, ISBN 978-80-7391-512-4
- ČECHOVÁ, A.L., HALÍKOVÁ A.,*Krajky,výšivky, stuhy a prýmky*, 2004, 1.vyd., Praha:Nakladatelství Lidové noviny. ISBN 80-7106-668-0
- KŘÍŽOVÁ A., 2015. *Šperk od Antiky po současnost*, 1. vyd., Praha, Nakladatelství Lidové noviny. ISBN 978-80-7422-211-2
- FFOULKES, Fiona. *Abeceda módy: rychlokurs v porozumění módním stylům*. V Praze: Slovart, 2012. ISBN 978-80-7391-602-2.
- *Ornament v současném umění: 19. června-24. srpna 2003, Galerie moderního umění v Hradci Králové : 16. října-23. listopadu 2003, Galerie města Plzně*:[katalog výstavy. V Hradci Králové: Galerie moderního umění, 2003.

Internetové zdroje

- Welcome textileartist.com - BlueHost.com. Welcome textileartist.com - BlueHost.com [online]. /2017-12-5/Copyright ©2012 Bluehost.com. All rights reserved. Dostupné z: <http://www.textileartist.com>
- ANA TERESA BARBOZA. ANA TERESA BARBOZA [online]. /cit.2017-11-20/. Dostupné z: <http://anateresabarboza.blogspot.cz/>
- Debbie Smyth. Debbie Smyth [online]. /2017-11-20/Dostupné z: <https://debbie-smyth.com/>
- Debbie Smyth: Inspired by memories - TextileArtist.org. TextileArtist.org - Be inspired to create [online]. Copyright © TextileArtist.org /cit. 2017-11-20/. Dostupné z: <https://www.textileartist.org/debbie-smyth-inspired-memories-3>
- Lauren DiCioccio . Lauren DiCioccio [online]. /2017-11-21/ Dostupné z: <http://laurendicioccio.com/>
- Sarah Elizabeth Walton. Sarah Elizabeth Walton [online]. /2017-11-21/ Dostupné z: <http://www.sarahelizabethwalton.co.uk/>
- 400 Bad Request. 400 Bad Request [online]. /2017-11-20/ Dostupné z: <http://www.ingejacobsen.com/>
- Vlasta Zakova. Vlasta Zakova [online]. Copyright © /cit. 2017-12-5/. Dostupné z: <http://www.vlastazakova.com/>
- VLASTA ŽÁKOVÁ - Friday Night Highlights | ArtMap. aktuální výstavy doporučujeme | ArtMap [online]. Copyright © Artmap /cit. 2017-12-5/. Dostupné z: <http://www.artmap.cz/vlasta-zakova-friday-night-highlights>

Seznam obrázků

Obr.1 Anna Teresa Barboza, 2008.....	9
Obr. 2 Anna Teresa Barboza, 2009	10
Obr. 3 Anna Teresa Barboza, 2012.....	10
Obr. 4 Anna Teresa Barboza, Animales familiares, 2010-2011	11
Obr. 5 Debbie Smyth, Spolepráce s módním domem Hermes, 2011	12
Obr. 6 Debbie Smyth, Vltava.....	13
Obr. 7 Lauren DiCioccio, 2012	14
Obr. 8 Lauren DiCioccio, 2012	15
Obr. 9 Sarah Elizabeth Walton, 2013	16
Obr. 10 Sarah Elizabeth Walton, 2011	16
Obr. 11 Inge Jacobsen, 2015.....	17
Obr. 12 Inge Jacobsen, 2014.....	18
Obr. 13 Vlasta Žáková, Bez omezení, Cyklus Párty, 2009	19
Obr. 14 Vlasta Žáková, Ztracená v krajinách mysli, 2015	20
Obr. 15 Milena Olivová, Ze světa sportu.....	21
Obr. 16 Milena Olivová, Portréty květin	22
Obr. 17 Schéma města (1).....	23
Obr. 18 Schéma města (2).....	24
Obr. 19 Objekt "Ztracen v mapě" Návrh	25
Obr. 20 Objekt "Periferie" Návrh	25
Obr. 21 Objekt "Město jako na dlani" Návrh	25
Obr. 22 Typy korálků.....	26
Obr. 23 Materiálová zkouška.....	27
Obr. 24 Materiálová zkouška, Barvení kostiček.....	28
Obr. 25 Objekt "Ztracen v mapě" realizace.	29
Obr. 26 Objekt "Ztracen v mapě" řešení zadního dílu.....	29
Obr. 27 Objekt „Periferie“ realizace.....	30
Obr. 28 Objekt „Periferie“ detail	30
Obr. 29 Objekt „Město jako na dlani“ realizace	31
Obr. 30 Objekt „Město jako na dlani“ detail	32
Obr. 31 a) ,b), c) Pestrost struktur.....	33
Obr. 32 Realizace „Ztracen v mapě“	36

Obr. 33 Realizace „Periferie“	37
Obr. 34 Realizace „Město jako na dlani“	38